

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Digitalni euro

Dan otvorenih vrata HNB

Boris Vujčić, guverner

25. travnja 2026.

1. Razvoj novca

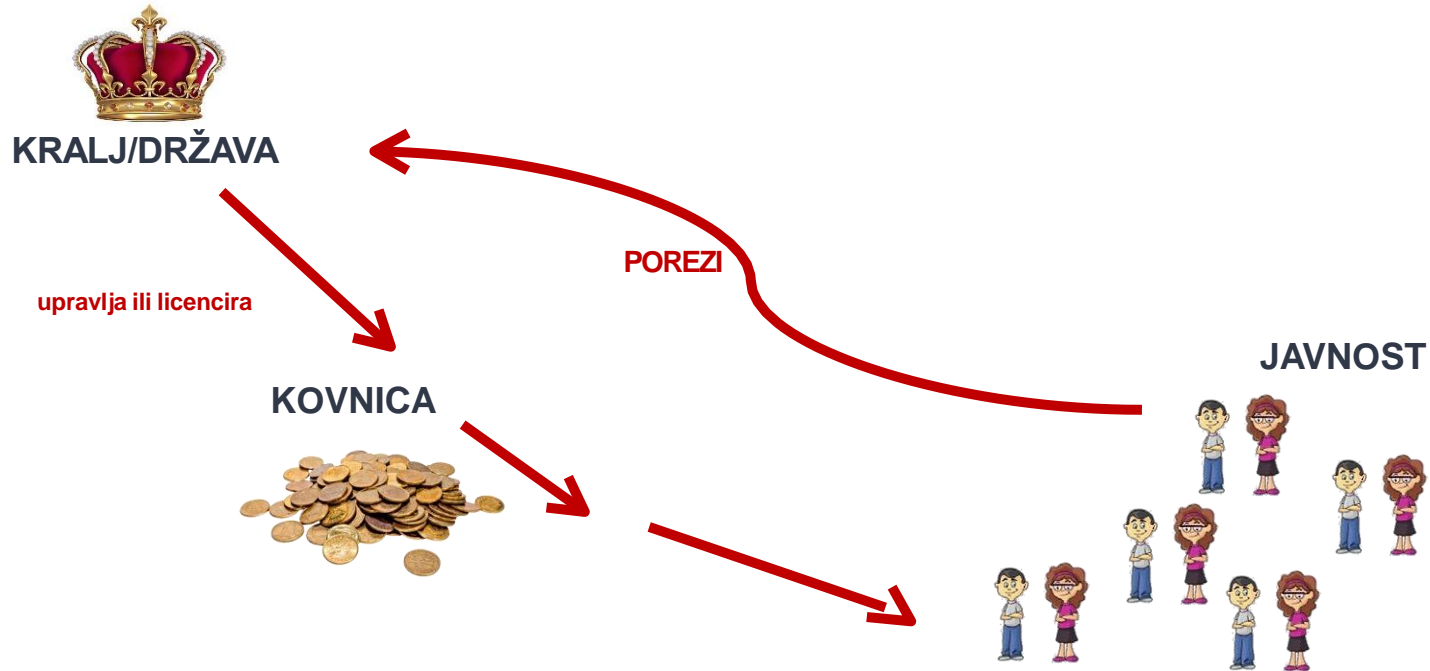
2. Centralnobankarski digitalni novac – općenito

3. Digitalni euro

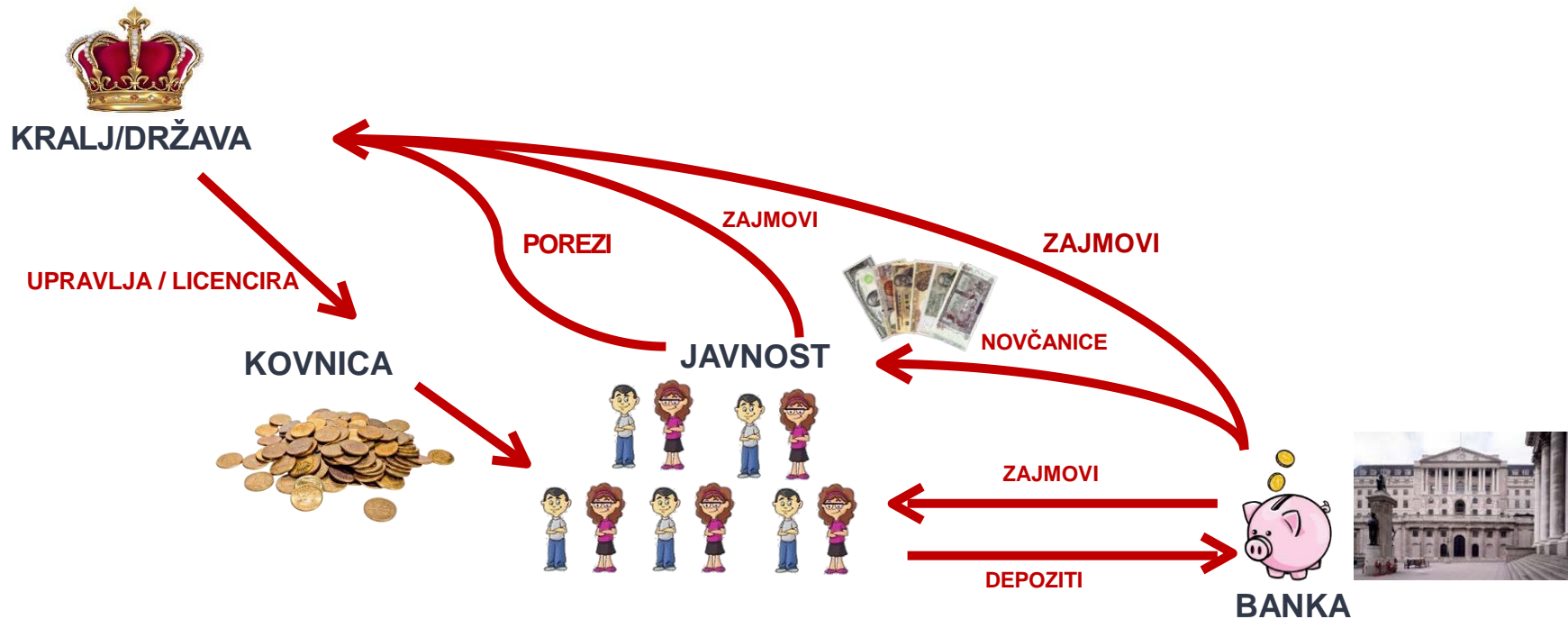

1. Razvoj novca

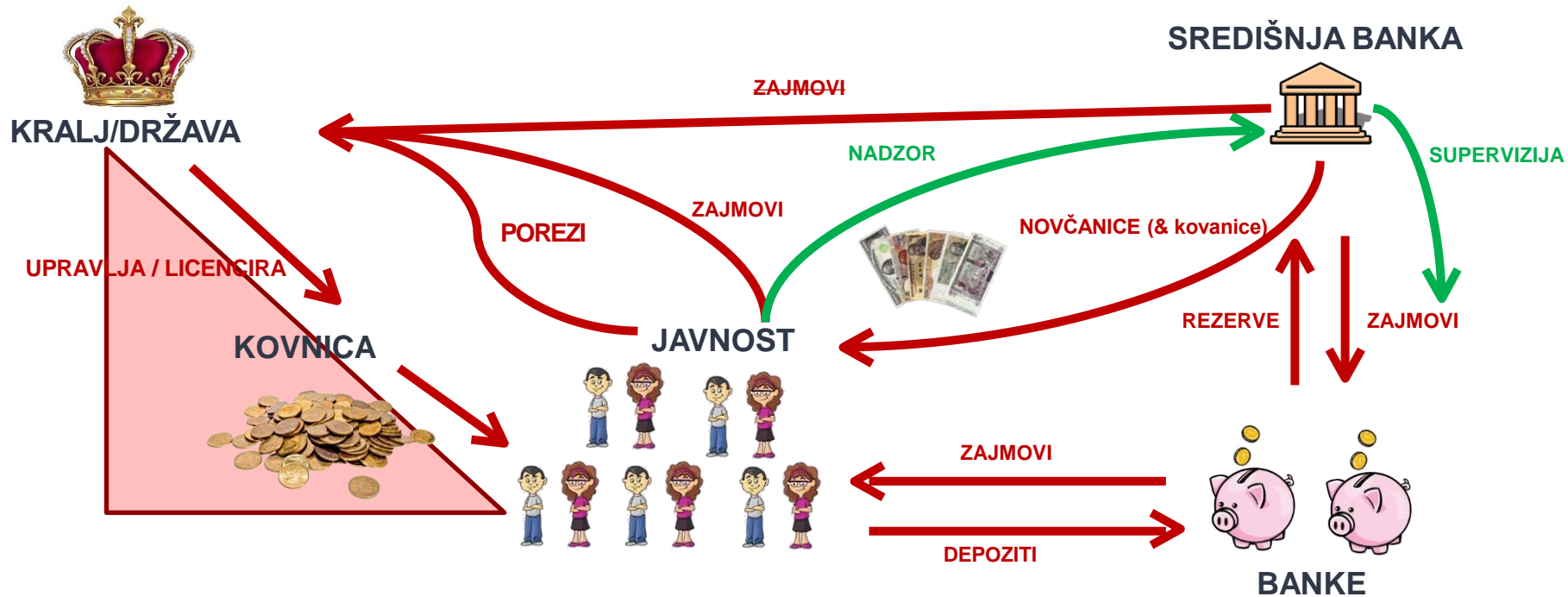
Novac povijesno (bez banaka)

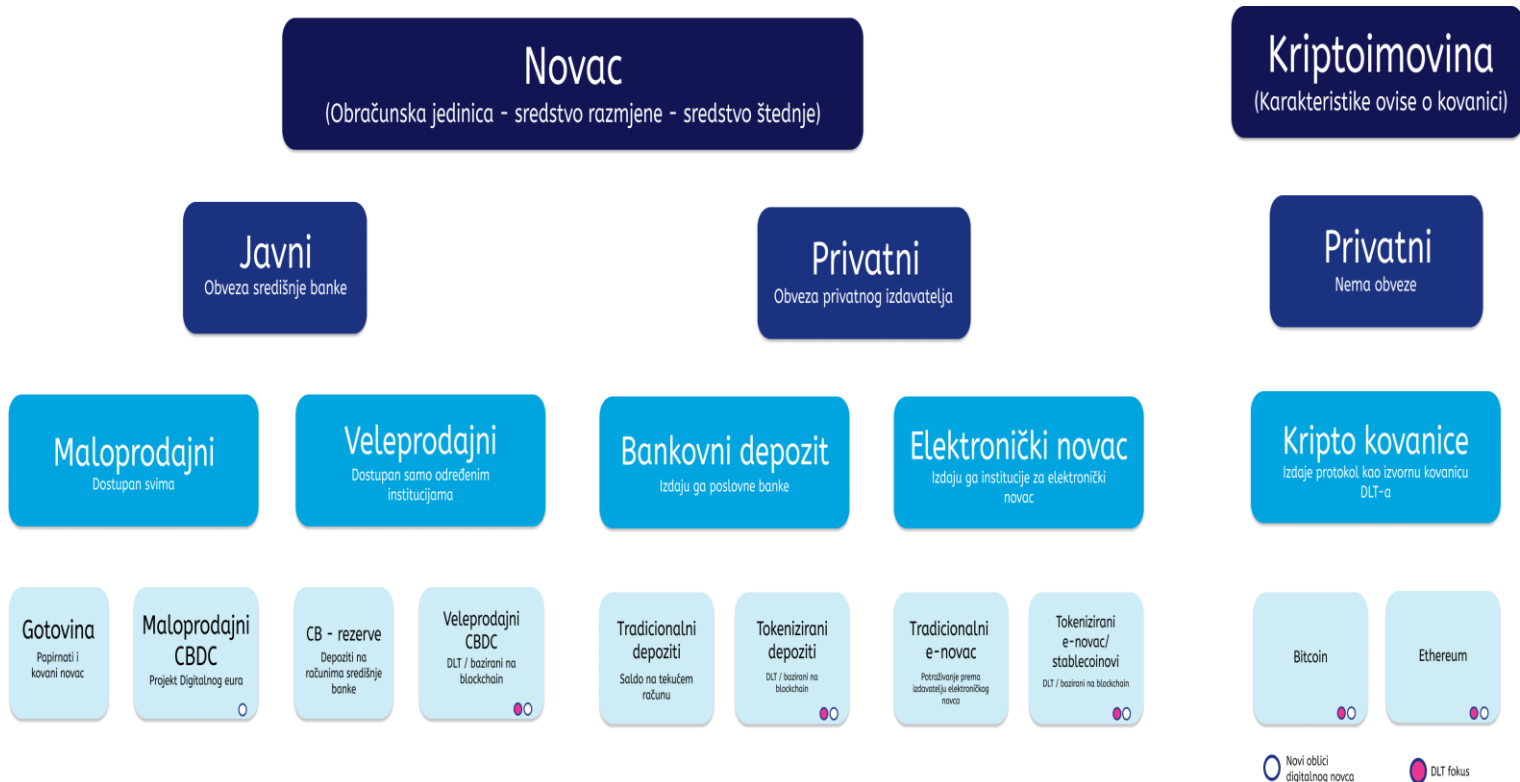
Novac povijesno (bez središnje banke)

Novac u moderno doba (sa središnjom bankom)

Vrste novca danas

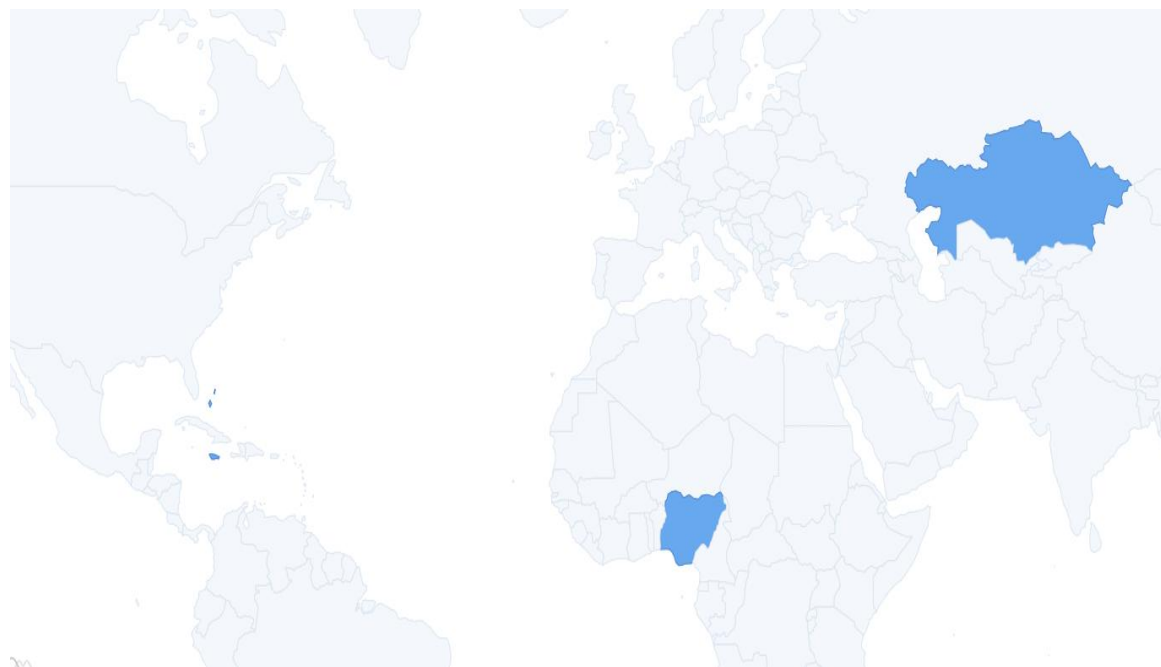
2. Centralnobankarski digitalni novac - općenito

Centralnbankarski digitalni novac (CBDC)

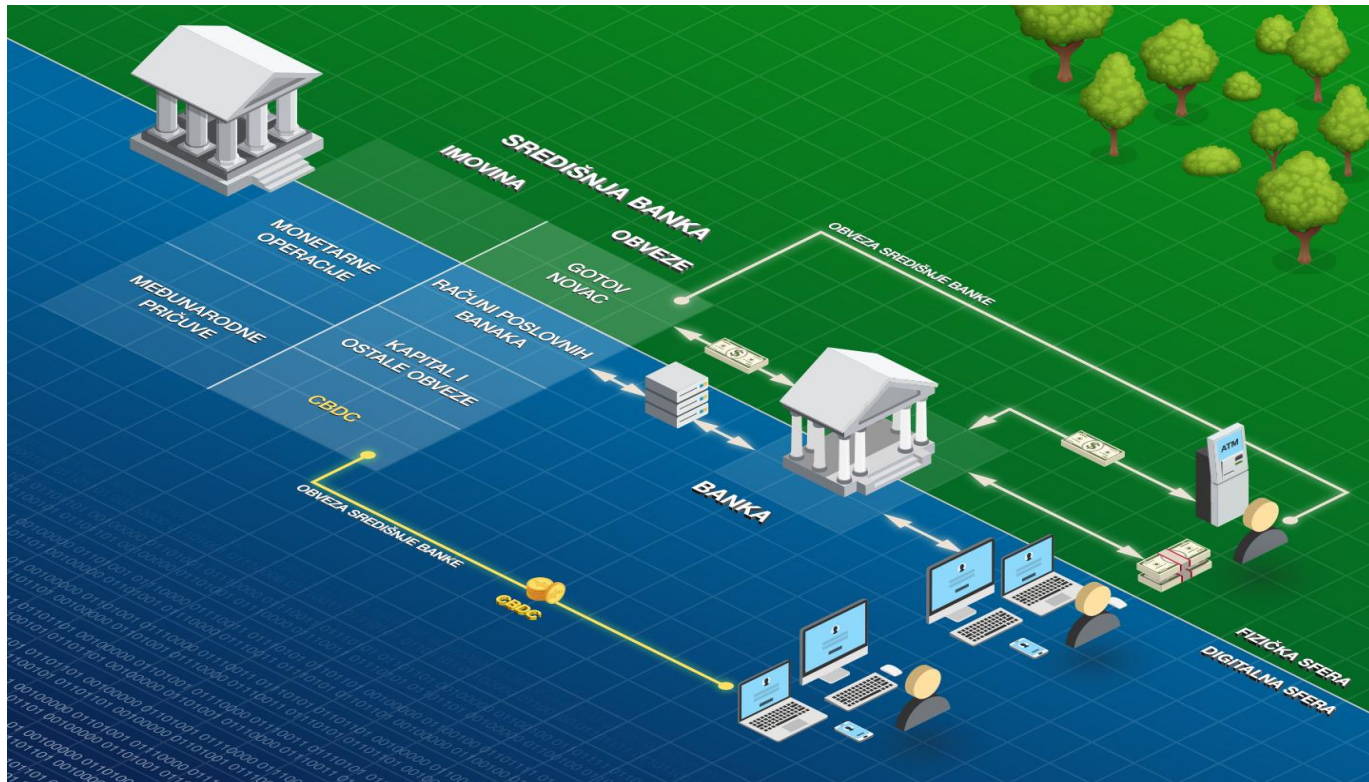
- Digitalni novac središnje banke postoji već jako dugo
  - poslovne banke imaju otvorene digitalne "tekuće" račune kod središnje banke
  - koriste se za provođenje monetarne politike i osiguranja učinkovitog i stabilnog platnog prometa
- Ali ne i za stanovništvo/poduzeća koji raspolažu digitalnim novcem isključivo posredstvom banaka (privatni novac), dok centralnbankarskom (javnom novcu) pristupaju samo u fizičkom obliku (gotovina)
- Porastu interesa za CBDC-om pridonijelo: pad upotrebe gotovine uz snažan porast bezgotovinskih oblika plaćanja, pojava kriptoimovine, najave ulaska BigTech kompanija u područja plaćanja, tehnološki razvoj (pametni telefoni, blockchain, DLT i sl.), potreba za financijskom inkluzijom građana (u pojedinim državama) ili očuvanjem integriteta platnog sustava (Kina) ili autonomijom u plaćanjima (EU)

Većina središnjih banaka radi na CBDC-u, a četiri su u punoj upotrebi

- **Gotovo sve** središnje banke **istražuju** CBDC, a **više od 50% (preko 100)** ih **razvija** CBDC ili provodi konkretne eksperimente
- **Četiri CBDC-a** trenutno u punoj upotrebi:
  1. **Kazakhstan** – Digital Tenge
  2. **Nigeria** – e-Naira
  3. **Jamaica** – JAM-DEX
  4. **Bahamas** – Sand Dollar

Monetarni sustav s CBDC-om

3. Digitalni euro

Digitalni euro (D€)

Što je D€?

Digitalni euro je CBDC europodručja!

To je digitalni novac i platni sustav Europske središnje banke i središnjih banaka Eurosustava kojim će se koristiti građani europodručja kao zakonskim sredstvom plaćanja (*legal tender*)

Koje su okolnosti uvođenja D€?

1. gotovina ↓
2. međunarodne kartične sheme (Visa, Mastercard) ↑
3. digitalizacija/BigTech (Apple Pay, Google Pay) ↑
4. geopolitičko okružje, tzv. stablecoins (Tether, USDC) ↑

Koje probleme D€ nastoji riješiti?

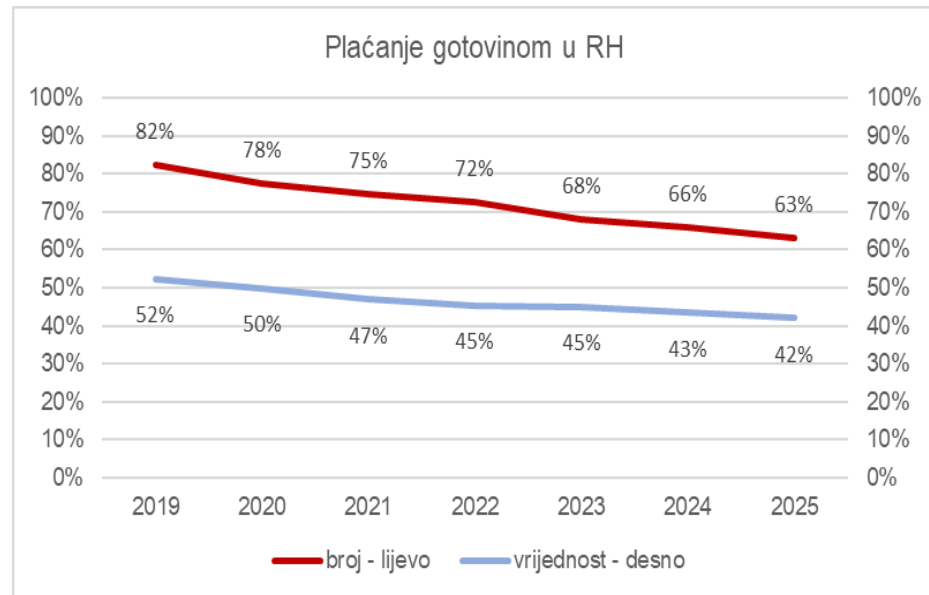
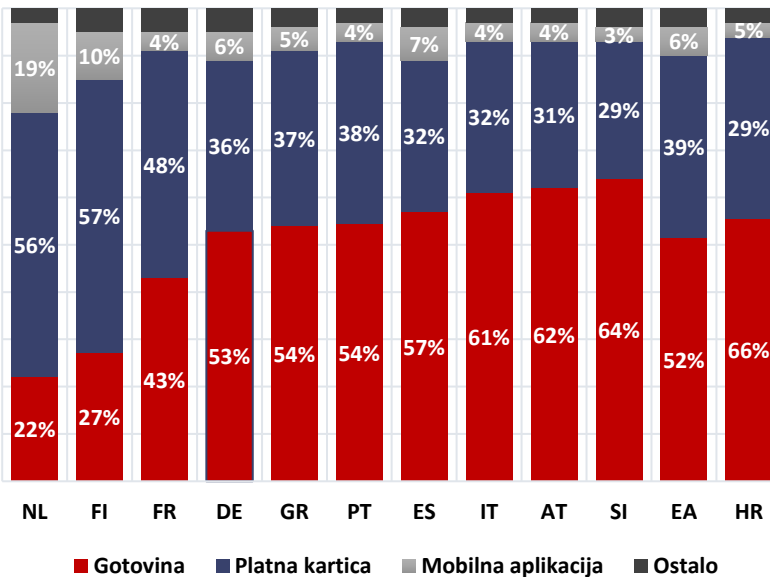
- ovisnost o ne-europskim pružateljima platnih usluga glede cirkulacije „naše” valute eura
- geopolitički kontekst unutar kojeg ovisnost postaje ranjivost

„***We have to make sure the euro is fit for the digital age.***” – Christine Lagarde, predsjednica ESB-a

Korištenje platnih instrumenata u EU i plaćanje gotovinom u RH

Broj transakcija u 2024. u EU

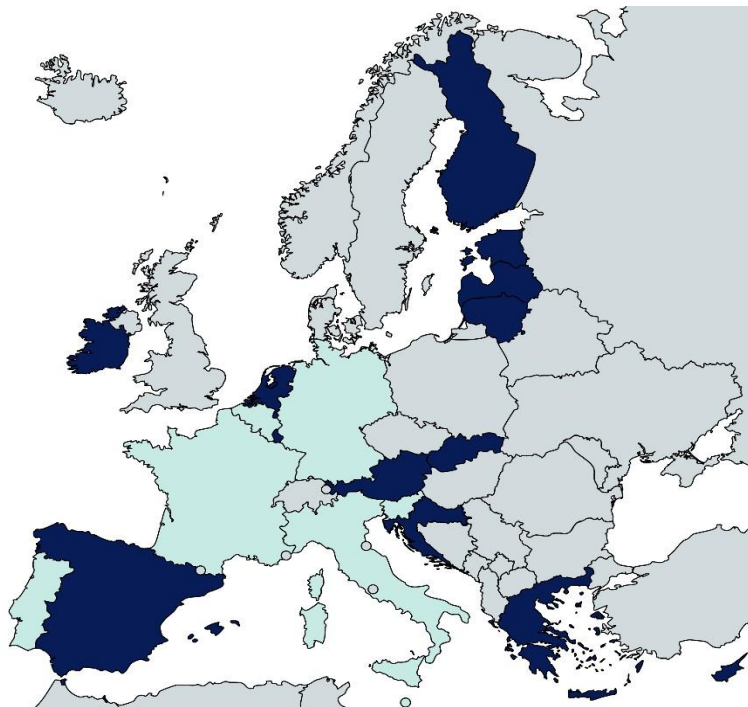

izvor: ECB anketa

*Napomena: kategorija **Ostalo** uključuje čekove, kreditne transfere, izravno terećenje, bodove vjernosti, vaučere, poklon kartice i ostale platne instrumente

*Napomena: izvor podataka za HR je Porezna uprava – podaci iz fiskalizacije

Platni krajolik europskog područja

Rascjepkanost: ne postoji jedinstveno europsko rješenje za digitalna plaćanja na prodajnim mjestima nigdje u europskom području.

Ovisnost o međunarodnim pružateljima usluga: 13 od 20 država europskog područja nema nacionalni kartični sustav i umjesto toga oslanja se na međunarodne sustave za digitalna plaćanja. Ti sustavi čine 64 % svih elektronički iniciranih transakcija karticama izdanim u europskom području.

Nedostaje nam europsko platno rješenje za plaćanje eurima na području Europe!

Nacionalne kartične sheme u europskom području:
 nema nacionalne sheme
 ima nacionalne platne sheme

Pozicioniranje digitalnog eura

Postojeće opcije za plaćanja:

gotovina

kartice

račun
u banci

ostala
digitalna plaćanja

DIGITALNI EURO

Novi, dodatni način plaćanja diljem Europe,
komplementaran gotovini

Koja su glavna obilježja digitalnog eura?

OSOBI NE SLIČNE GOTOVINI

digitalna verzija eura, izdana od ESB-a

PLAĆANJA SVUDA U EUROPODRUČJU

svako prodajno mjesto (fizičko ili online) koje prihvaća plaćanja karticama prihvaćat će i digitalni euro

DIGITALNI NOVAC KOJI RADI OFFLINE

plaćanja moguća i tamo gdje nema interneta ni mobilne usluge

PRIVATNOST JE KLJUČ

ESB neće moći odrediti identitet ili navike plaćanja osoba koje koriste digitalni euro

JAVNA USLUGA

javno dobro, dostupno svim stanovnicima europodručja

NEPROMJENJIVA VRIJEDNOST

neće biti moguće umanjiti vrijednost niti ograničiti korištenje digitalnog eura

Vaš euro, vaš izbor

Slučajevi
upotrebe

Povezivost

Potrošački
uređaji

Potrošačka
sučelja

Tehnologije

Plaćanje osoba
osobi (P2P)

Online

Pametni telefoni

Aplikacija za
digitalni euro

Internet

Plaćanje u trgovini
(POS)

Offline

Fizička kartica

Aplikacija PSP-a

NFC

E-trgovina

Web sučelje

QR kodovi

Digitalni euro – dodatna obrazloženja

- Odluka ESB-a o D€ isključivo ovisna o zakonodavcu – **Single Currency Package** (Uredba o d€)
- **Nadopuna/komplement gotovini** (kovanicama i novčanicama eura)
- **Bez troškova** za potrošača
- Distribucija putem intermedijara (banke, institucije za platni promet)
- **Obvezan prihvata** na svim prodajnim mjestima koja već primaju digitalni oblik plaćanja
- Trenutačno je u tijeku faza tehničke pripreme D€
- D€ u punoj primjeni **najranije tri godine od usvajanja Uredbe o digitalnom euru.**

Pitanja i komentari!

